

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

17 грудня 2018 р.

Київ

№ 740-р

Про допустимість нової державної допомоги для конкуренції

За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, надісланого Департаментом комунального господарства Харківської міської ради листом від 27.06.2018 № 2699/0/16-18 (вх. № 345-ПДД від 03.07.2018), та листа про надання додаткової інформації від 23.08.2018 № 3795/0/16-18 (вх. № 715-ПДД від 27.08.2018), розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 26.10.2018 № 01/242-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/40-18-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи про державну допомогу № 500-26.15/40-18-ДД та подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги про попередні результати розгляду справи від 13.12.2018 № 500-26.15/40-18/466-спр,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПРАВИ

- (1) Листом Департаменту комунального господарства Харківської міської ради від 27.06.2018 № 2699/0/16-18 (вх. № 345-ПДД від 03.07.2018) надіслано повідомлення про нову державну допомогу (далі – Повідомлення), яке було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 17.07.2018 № 500-29/05-8810 (далі – Запит) залишено Повідомлення без руху і надано тридцятиденний строк для усунення недоліків та надання додаткової інформації.
- (3) Листом Департаменту комунального господарства Харківської міської ради від 23.08.2018 № 3795/0/16-18 (вх. № 715-ПДД від 27.08.2018) надіслано додаткову інформацію на Запит.
- (4) Листом Департаменту комунального господарства Харківської міської ради від 07.09.2018 № 4039/0/16-18 (вх. № 5-01/10781 від 07.09.2018) надіслано додаткову інформацію до Повідомлення.

- (5) Листом Департаменту комунального господарства Харківської міської ради від 16.10.2018 № 4713/0/16-18 (вх. № 5-01/12624 від 19.10.2018) надіслано додаткову інформацію до Повідомлення.
- (6) За результатами розгляду повідомлення про нову державну допомогу, розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 26.10.2018 № 01/242-р розпочато розгляд справи № 500-26.15/40-18-ДД про державну допомогу для проведення поглибленого аналізу допустимості державної допомоги для конкуренції.
- (7) Листом Департаменту комунального господарства Харківської міської ради від 11.12.2018 № 5747/0/16-18 (вх. № 5-01/15057 від 12.12.2018) надіслано додаткову інформацію для розгляду справи.

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (8) Департамент комунального господарства Харківської міської ради (61003, м. Харків, пров. Соборний, 1, ідентифікаційний код юридичної особи 34393088).

2.2. Отримувач підтримки

- (9) Комунальна організація «Харківський зоологічний парк» (далі – Харківський зоопарк) (61058, м. Харків, вул. Сумська, 35, ідентифікаційний код юридичної особи 02220881).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (10) Метою (ціллю) підтримки є оновлення та розвиток Харківського зоопарку шляхом здійснення його повної реконструкції, створення умов утримання тварин, які відповідають європейським і світовим стандартам, збереження та примноження зооколекції, підвищення привабливості Харківського зоопарку для мешканців і гостей міста Харкова.

2.4. Очікуваний результат

- (11) Повна реконструкція Харківського зоопарку, впровадження сучасних технологій і форм експозиції тварин, які відповідатимуть європейським і світовим вимогам.

2.5. Форма підтримки

- (12) Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям).
- (13) Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям).
- (14) Внески до статутного капіталу суб'єктів господарювання.

2.6. Обсяг підтримки

- (15) Загальний обсяг підтримки – 2 117 510,54 тис. грн., з них:
субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) – 65 000,0 тис. грн;
капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям) – 1 972 510, 54 тис. грн;
внески до статутного капіталу – 80 000,0 тис. грн.

2.7. Підстава для надання підтримки

- (16) Закон України «Про місцеве самоврядування».
- (17) Закон України «Про природно-заповідний фонд України».
- (18) Рішення 17 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 20.12.2017 № 946/17 «Про затвердження Міської програми оновлення та розвитку Харківського зоопарку на 2018-2022 рр».
- (19) Рішення 20 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 20.06.2018 № 1158/18 «Про внесення змін до кошторису витрат на виконання Міської програми оновлення та розвитку Харківського зоопарку на 2018-2022 рр» за рахунок коштів бюджету міста Харкова на 2018 рік».
- (20) Проект рішення сесії Харківської міської ради 7 скликання «Про затвердження кошторису витрат на виконання Міської програми оновлення та розвитку Харківського зоопарку на 2018-2022 рр. за рахунок коштів бюджету міста Харкова на 2019 рік».

2.8. Тривалість підтримки

- (21) з 01.01.2019 по 31.12.2022.

2.9. Умови надання підтримки

- (22) Кошти бюджету міста Харкова.

3. ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО УМОВ НАДАННЯ ПІДТРИМКИ

- (23) Відповідно до розділу I Статуту Харківського зоопарку (далі – Статут) зоопарк засновано у 1895 році за ініціативи правління Південно-Російського товариства акліматизації у м. Харкові. У березні 1919 року декретом Раднаркому зоосад було націоналізовано, оголошено здобутком республіки та передано у ведення Губземвідділу Накромзему УРСР, котрий у 1921 році виділив територію Харківському зоопарку. Засновником зоопарку є Харківська міська рада. Зоопарк утримується за рахунок бюджету міста Харкова, кошти якого є джерелом доходів Зоопарку. Зоопарк входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення та використання. Зоопарк є зоопарком загальнодержавного значення. Зоопарк є неприбутковою організацією у сфері культури, яка здійснює діяльність, визначену законодавством України, і відповідає критеріям неприбутковості. Доходи зоопарку використовуються виключно для фінансування видатків на його утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених Статутом. Зоопарк займається науково-дослідною, природоохоронною, культурно-освітньою та науково-просвітницькою роботою, виконує функції музею живої природи, організовує відпочинок і дозвілля громадян.

- (24) Відповідно до розділу II Статуту основною метою Харківського зоопарку є:
- збереження та відтворення в штучних умовах колекції диких тварин і рослин, особливо рідкісних видів, що зникають, розповсюджених в Україні та за її межами, що має наукове та культурно-просвітницьке значення;
  - широкий показ населенню колекції тварин і рослин;
  - організація відпочинку та дозвілля громадян;

- розповсюдження природничо-наукових знань про тваринний світ Землі та формування екологічної культури населення по відношенню до природи;
- проведення наукових дослідів у галузі біології тварин і рослин та зооветеренарії диких тварин;
- збереження, формування та розвиток рослинних комплексів за історично-відомих угруповань рослин;
- організація відпочинку та дозвілля громадян при збереженні сприятливих умов утримання тварин;
- виховання підростаючого покоління.

(25) Відповідно до розділу 2 Міської програми оновлення та розвитку Харківського зоопарку на 2018-2022 рр, затвердженої рішенням 17 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 20.12.2017 № 946/17 (далі – Програма), більшість приміщень Харківського зоопарку побудована на початку минулого сторіччя. Тривалий час експлуатації Харківського зоопарку без виконання комплексних робіт із ремонту і реконструкції привів до морального і фізичного зносу основної частини експозиційних об'єктів та інженерної інфраструктури, а також до невиправданого ризику в процесі організації роботи обслуговуючого персоналу. Крім того, за минулий період істотно змінилися ветеринарно-санітарні правила утримання тварин. Рішенням проблеми повинна стати повна реконструкція Харківського зоопарку, впровадження сучасних технологій і форм експозиції тварин, які відповідають європейським і світовим вимогам.

(26) Відповідно до інформації, доданої до Повідомлення, Харківський зоопарк знаходиться на реконструкції та закритий для відвідувачів відповідно до наказу Комунальної організації «Харківський зоопарк» від 12.07.2016 № 1/30 ОД «Про заходи, пов'язані з реконструкцією зоопарку». Реконструкція здійснюється за рахунок коштів бюджету міста Харкова відповідно до кошторисів витрат. На період проведення повної реконструкції Харківського зоопарку всі витрати, пов'язані з його триманням, покриваються за рахунок коштів бюджету міста Харкова.

(27) За інформацією, що наведена у Повідомленні, підтримка запланована у таких формах:

- Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) для покриття: витрат на виплату заробітної плати працівникам організації, які з виробничої необхідності працюють на час здійснення повної реконструкції Харківського зоопарку, та сплату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; на придбання та доставку кормів; на придбання медикаментів, вакцин, інших засобів ветеринарного обслуговування; на оплату комунальних послуг та енергоносіїв; на оплату інших послуг (ветеринарні послуги, вивіз сміття, ремонт обладнання, обслуговування газового обладнання тощо); на оплату членських внесків Харківського зоопарку до міжнародних організацій Species 360 (міжнародна система інформації видів та EAZA (Європейська асоціація зоопарків та акваріумів).
- Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям) для покриття витрат, пов'язаних із будівництвом та реконструкцією об'єктів Харківського зоопарку, придбання обладнання і предметів довгострокового користування.
- Внески до статутного капіталу для покриття витрат на придбання техніки, механізмів, засобів малої механізації, задіяних в утриманні Харківського зоопарку.

(28) Разом з тим до Повідомлення додано інвестиційний проект за ескзіним проектом «Реконструкція зон КО «Харківський зоопарк» за адресою: вул. Сумська, 35, м. Харків (коригування)» станом на 2017 рік (далі – Інвестиційний проект). Інвестиційним проектом передбачено наступне:

Резюме проекту

Мета проекту	Розширення та поглиблення основних функцій зоопарку як закладу культурно-освітньої та рекреаційної спрямованості, а саме: збереження видів диких тварин, природоохоронна освіта та виховання, розвиток наукових досліджень, удосконалення рекреації та якісного відпочинку жителів і гостей міста	
Місце розташування об'єкту	Україна, м. Харків, вул. Сумська, 35	
Термін реалізації проекту	36 місяців	
Потреба в інвестиціях	Місцевий бюджет	1 854 825 тис. грн.
	Державний бюджет	42 500 тис. грн.
Інвестиційна привабливість проекту	Ставка дисконту	4,5%
	Чиста приведена вартість	1 140 213 – 2 108 816 тис. грн.
	Внутрішня норма дохідності	7,97 – 10,29 %
	Індекс прибутковості	1,631 – 2,168
	Дисконтований період окупності проекту	14-16 років
Бюджетний ефект реалізації проекту	Дисконтований показник бюджетного ефекту	2 348 463 – 2 842 445 тис. грн.
	Внутрішня норма бюджетної ефективності	7,12 – 8%
	Дисконтований період окупності	11 років

План реалізації ескізного проекту реконструкції Харківського зоопарку

Показник	Кошторисна вартість, тис. грн.
Загальна кошторисна вартість будівництва, у тому числі	1 897 324,771
будівельні роботи	1 193 360,860
устаткування	294 722,856
інші витрати	409 241,055
з них:	
Будівництво мереж та споруд зливової каналізації (1 черга)	12 924,487
Реконструкція мереж електропостачання та освітлення (2 черга)	115 185,386
Реконструкція телекомунікаційних систем	76 844,548

(3 черга)	
Реконструкція мереж газопостачання (4 черга)	4 184,113
Реконструкція зони «Вхідна група № 2» та адміністративної будівлі (5 черга)	40 899,316
Реконструкція зони «Планета мавп» та існуючих будівель і споруд (6 черга)	177 678,914
Реконструкція зони «Дика Австралія» та існуючих будівель і споруд (7 черга)	47 547,231
Реконструкція зони «Контактний зоопарк» та існуючих будівель і споруд (8 черга)	65 352,768
Реконструкція зони «Вхідна група № 1» та існуючих будівель і споруд (9 черга)	70 461,418
Реконструкція зони «Королівство слонів» та існуючих будівель і споруд (10 черга)	142 370,773
Реконструкція зони «Водяний світ» та існуючих будівель і споруд (11 черга)	272 622,864
Реконструкція зони «Світ узбережжя» та існуючих будівель і споруд (12 черга)	167 517,186
Реконструкція зони «Африканська савана» та існуючих будівель і споруд (13 черга)	125 456,515
Реконструкція зони «Африканське сафарі» та існуючих будівель і споруд (14 черга)	133 039,154
Реконструкція зони «Театр природи» та існуючих будівель і споруд (15 черга)	93 039,727
Реконструкція зони «Південна Америка» та існуючих будівель і споруд (16 черга)	101 007,888
Реконструкція зони «Далекий схід» та існуючих будівель і споруд (17 черга)	119 017,072
Реконструкція зони «Господарча зона з госпмайданчиком» та існуючих будівель і споруд (18 черга)	132 175,411

(29) Інвестиційним проектом передбачено фінансовий план, згідно з яким для розрахунку прогнозних показників економічної та соціальної ефективності розроблено три альтернативні сценарії функціонування Харківського зоопарку після завершення реконструкції (за 20 років).

Перший сценарій передбачає наступне:

- надходження складатимуть – 15 235 277,01 тис. грн;
- видатки складатимуть – 8 385 712, 0 тис. грн.

Другий сценарій передбачає наступне:

- надходження складатимуть – 13 741 525,89 тис. грн;
- видатки складатимуть – 8 086 962, 0 тис. грн.

Третій сценарій передбачає наступне:

- надходження складатимуть – 15 235 277,01 тис. грн;
- видатки складатимуть – 7 884 840, 0 тис. грн.

(30) У висновках до Інвестиційного проекту міститься інформація, що реалізація проекту передбачає інвестиції у розмірі 1 897 325 тис. грн. З метою хеджування ризику зміни попиту на ринку було розроблено три сценарії розвитку Харківського зоопарку після реконструкції. Так, за 20 років діяльності заплановано досягти наступних економічних результатів:

- чиста приведена вартість 1 140 213 – 2 108 816 тис. грн;
- внутрішня норма дохідності 7,97 – 10,29 %;
- індекс прибутковості 1,631 – 2,168.

Отримані від реалізації проекту реконструкції доходи, з урахуванням ставки дисконту у розмірі 4,5 %, дозволять повернути капіталовкладення максимум через 16 років.

Бюджетний ефект реалізації проекту складає щонайменше 2 558 348 тис. грн. При цьому внутрішня норма бюджетної ефективності коливається в межах 7,12 – 8 %, а період окупності по дисконтованому потоку не перевищує 11 років.

Головним вираженням соціального ефекту від реалізації проекту реконструкції стане забезпечення доступу до культурних цінностей різних груп громадян незалежно від рівня їхнього доходу; підвищення соціальної ролі культури в житті громадян і, як наслідок, підвищення якості життя та туристичної привабливості міста Харкова.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

4.1. Надання державної підтримки у сфері культури

(31) Відповідно до статті 3 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» до природно-заповідного фонду України належать, зокрема, штучно створені об'єкти – ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки, пам'ятки природи, паркипам'ятки садово-паркового мистецтва. Заказники, пам'ятки природи, ботанічні сади, дендрологічні парки, зоологічні парки та парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва залежно від їх екологічної та наукової, історико-культурної цінності можуть бути загальнодержавного або місцевого значення.

(32) Згідно з частиною першою статті 12 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» управління природними заповідниками, біосферними заповідниками, національними парками, ботанічними садами, дендрологічними та зоологічними парками загальнодержавного значення здійснюється їх спеціальними адміністраціями.

(33) Відповідно до частини першої статті 35 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» зоологічні парки створюються з метою організації екологічної освітньо-виховної роботи, створення експозицій рідкісних, екзотичних та місцевих видів тварин, збереження їх генофонду, вивчення дикої фауни та розробки наукових основ її розведення у неволі. Зоологічні парки загальнодержавного значення є природоохоронними культурно-освітніми та науково-дослідними установами.

(34) Згідно з частиною першою статті 46 Закону України «Про природно-заповідний фонд України» фінансування заходів щодо природних заповідників, біосферних заповідників, національних природних парків, а також ботанічних садів дендрологічних парків та зоологічних парків загальнодержавного значення здійснюється за рахунок державного бюджету України. Для цієї мети можуть також залучатися кошти бюджету Автономної Республіки Крим, місцевих бюджетів, позабюджетних і благодійних фондів, кошти підприємств, установ, організацій та громадян.

(35) Відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про культуру» суб'єктами діяльності у сфері культури, зокрема, є заклади культури, а також підприємства,

установи та організації всіх форм власності, статuti (положення) яких передбачають провадження діяльності у сфері культури.

- (36) Відповідно до пункту 1.11. Статуту Харківський зоопарк є неприбутковою організацією у сфері культури.
- (37) Статтею 11 Конституції України передбачено, що держава сприяє консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, а також розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України.
- (38) Відповідно до пункту 6 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» культура – сукупність матеріального і духовного надбання певної людської спільноти (етносу, нації), нагромадженого, закріпленого і збагаченого протягом тривалого періоду, що передається від покоління до покоління, включає всі види мистецтва, культурну спадщину, культурні цінності, науку, освіту та відображає рівень розвитку цієї спільноти.
- (39) Пунктом 4 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» визначено, що діяльність у сфері культури (культурна діяльність) - творча, господарська, наукова, бібліотечна, інформаційна, музейна, освітня, культурно-дозвіллева та розважальна діяльність, спрямована на створення, тиражування, розповсюдження, демонстрування, популяризацію, збереження і використання культурних благ та культурних цінностей для задоволення культурних потреб громадян.
- (40) Частиною першою статті 12 Закону України «Про культуру» встановлено, що до основних видів діяльності у сфері культури належать: - створення, виконання, тиражування, розповсюдження, демонстрування (публічний показ і публічне сповіщення) та популяризація творів літератури і мистецтва; - створення, збереження, охорона, використання та популяризація національного культурного надбання; - проведення наукових досліджень у сфері культури, літературна і художня критика, кінокритика; - організація відпочинку і дозвілля громадян.
- (41) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про культуру» заклад культури – юридична особа, основною діяльністю якої є діяльність у сфері культури, або структурний підрозділ юридичної особи, функції якого полягають у провадженні діяльності у сфері культури.
- (42) Відповідно до частини третьої статті 9 Закону України «Про культуру» в Україні гарантується можливість утворення різних за формою власності та видами діяльності у сфері культури закладів культури – театрів, концертних організацій, філармоній, культурних центрів, продюсерських агентств, професійних мистецьких колективів, кіностудій, кіно-, відеопрокатних закладів, видавництв, музеїв, архівів, заповідників, художніх галерей (виставок), бібліотек, клубних закладів, навчальних закладів культури і мистецтва, початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання) та студій, кінотеатрів, цирків, парків культури та відпочинку, архітектурних, дизайнерських, рекламних, реставраційних центрів і майстерень тощо.
- (43) Статтею 8 Закону України «Про культуру» визначено, що громадяни мають право на доступ до культурних цінностей та культурних благ. Право на доступ до культурних цінностей реалізується шляхом утримання або надання закладам культури державної підтримки з державного та місцевих бюджетів для забезпечення їх функціонування та доступності їх послуг для різних категорій населення.

(44) Частиною другою статті 19 Закону України «Про культуру» передбачено, що органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування сприяють діяльності неприбуткових закладів культури.

4.2. Ознаки державної допомоги

(45) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб'єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

(46) Державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови: - підтримка надається суб'єкту господарювання; - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів; - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності; - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

(47) Відповідно до частини другої статті 1 Закону терміни «суб'єкт господарювання», «товар», «економічна конкуренція (конкуренція)» вживаються у Законі у значенні, наведеному в Законі України «Про захист економічної конкуренції».

(48) Пунктом 4 частини першої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» передбачено, що державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для певних цілей, зокрема підтримки та збереження національної культурної спадщини, якщо вплив такої державної допомоги на конкуренцію є неістотним.

(49) Відповідно до пункту «d» частини третьої статті 262 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію) допомога для підтримки культури та збереження культурної спадщини, якщо така допомога не має несприятливого впливу на умови торгівлі всупереч інтересам Сторін, може вважатися сумісною з належним виконанням цієї Угоди.

(50) Слід зазначити, що згідно із статтею 264 Угоди про асоціацію Сторони домовились, що вони застосовуватимуть положення Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Союзу.

(51) Статтею 107 (3) (d) Договору про функціонування Європейського Союзу (Офіційний вісник Європейського Союзу С 83/54 від 30.03.2010) передбачено, що сумісною з внутрішнім ринком можна вважати допомогу, що сприяє культурному розвитку та збереженню культурної спадщини, якщо така допомога не впливає на умови торгівлі та конкуренцію в Союзі такою мірою, що це суперечить спільному інтересові.

(52) Відповідно до пункту 33 розділу 2.6 «Культура та культурна спадщина, включаючи охорону природи» Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) Договору про функціонування Європейського Союзу

культура – це засіб вираження самобутності, цінностей та ідей, які відображають та формують народи Союзу. Сфера культури та збереження культурної спадщини охоплює велике різноманіття напрямів і видів діяльності, зокрема, музеї, архіви, бібліотеки, культурно-мистецькі центри або простори, театри, оперні театри, концертні зали, археологічні пам'ятки, пам'ятники, історичні місця та будівлі, звичаї та ремесла, фестивалі та виставки, а також освітні заходи культурно-мистецького спрямування.

- (53) Відповідно до статті 53 Регламенту Комісії (ЄС) № 651/2014 від 17.06.2014, яким встановлюються окремі категорії допомоги, сумісні з внутрішнім ринком, при застосуванні статей 107 та 108 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Регламент Комісії (ЄС) № 651/2014), допомога в галузі культури та збереження спадщини може надаватися для таких культурних цілей та діяльності: а) діяльність музеїв, архівів, бібліотек, мистецьких та культурних центрів, театрів, оперних театрів, концертних залів, інших організацій, що здійснюють постановки в реальному житті, установ із збереження спадщини кіно, інших подібних об'єктів художньої та культурної інфраструктури, організацій та установ; б) збереження матеріальної спадщини, включаючи всі форми рухомих чи нерухомих культурних надбань, археологічні пам'ятки, пам'ятники, історичні пам'ятки та будівлі; збереження природної спадщини, що пов'язана з культурною спадщиною або офіційно визнана культурною чи природною спадщиною органами державної влади; с) збереження нематеріальної спадщини у будь-якій формі, включаючи національні традиції та ремесла; d) проведення художніх або культурних заходів та вистав, фестивалів, виставок та інших подібних культурних заходів; е) діяльність з культурної та художньої освіти, підвищення розуміння важливості захисту та популяризації різноманіття культурних виразів через освітні програми та програми підвищення обізнаності громадськості, в тому числі через використання нових технологій; f) написання, переклад, редагування, виготовлення, розповсюдження, оцифрування та публікація музичних та літературних творів.
- (54) Допомога може надаватись у формі: а) інвестиційної допомоги, включаючи допомогу на будівництво та модернізацію об'єкта культурної інфраструктури; б) операційної допомоги.
- (55) Для інвестиційної допомоги допустимими витратами є інвестиційні витрати на матеріальні та нематеріальні активи, у тому числі:
- (а) витрати на будівництво, модернізацію, придбання, збереження та вдосконалення інфраструктури, якщо для культурних цілей використовується щонайменше 80 % часу або пропускної здатності на рік; (b) витрати на придбання, включаючи лізинг, передачу права володіння або фізичне переміщення культурної спадщини; (c) витрати на охорону, збереження, відновлення матеріальної та нематеріальної культурної спадщини, включаючи додаткові витрати на зберігання на відповідних умовах, спеціальні інструменти, матеріали та витрати на документацію, дослідження, оцифрування та публікацію; (d) витрати на покращення доступності культурної спадщини для громадськості, включаючи витрати на оцифрування та інші нові технології, витрати на поліпшення доступності для людей з особливими потребами (зокрема, рампи та ліфти для людей з обмеженими фізичними можливостями, позначення Брайля та практичні експонати в музеях) та заохочення культурного розмаїття щодо презентацій, програм та відвідувачів; (e) витрати на культурні проекти та заходи, програми співпраці та обміну.
- (56) Для інвестиційної допомоги обсяг допомоги не повинен перевищувати різницю між допустимими витратами та операційним прибутком від інвестицій. Операційний прибуток вираховується з допустимих витрат заздалегідь, враховуючи обґрунтовані прогнози, або за допомогою механізму зворотного стягнення. Оператор інфраструктури може зберігати розумний рівень прибутку за відповідний період.

(57) Для операційної допомоги допустимими витратами є:

- a) витрати, пов'язані з постійною або періодичною діяльністю культурно-освітньої установи чи об'єкта культурної спадщини, включаючи виставки, вистави та інші подібні заходи, що відбуваються в ході звичайної діяльності;
- b) витрати на культурно-мистецьку освіту та стимулювання розуміння важливості захисту та популяризації різноманіття виразів культури за допомогою освітніх програм та програм підвищення обізнаності громадськості, в тому числі з використанням нових технологій;
- c) витрати на покращення громадського доступу до закладів культури або об'єктів культурної спадщини, включаючи витрати на оцифрування та використання нових технологій, витрати на покращення доступності для осіб з інвалідністю;
- d) експлуатаційні витрати, безпосередньо пов'язані з культурним проектом або діяльністю, зокрема, витрати на оренду нерухомості та культурних об'єктів, транспортні витрати, витрати на матеріали, безпосередньо пов'язані з культурним проектом або діяльністю, витрати на архітектурні споруди для виставок чи постановок, витрати на оренду інструментів, програмного забезпечення, обладнання, витрати на права доступу до авторських робіт та інші витрати, пов'язані із захистом прав інтелектуальної власності, витрати на рекламу, що безпосередньо пов'язана із проектом чи діяльністю; амортизаційні відрахування, якщо вони не покривались за рахунок інвестиційної допомоги;
- e) витрати на оплату праці персоналу культурної установи, об'єкта культурної спадщини або який задіяний у проекті;
- f) витрати на консультаційні та допоміжні послуги, що надаються сторонніми консультантами та постачальниками послуг, що понесені безпосередньо внаслідок реалізації проекту.

(58) Для операційної допомоги обсяг допомоги не повинен перевищувати суми, необхідної для покриття операційних збитків та забезпечення розумного рівня прибутку за відповідний період. Це забезпечується заздалегідь на основі розумних прогнозних розрахунків або за допомогою механізму повернення.

5. ВИЗНАЧЕННЯ НАЛЕЖНОСТІ ЗАХОДУ ПІДТРИМКИ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

5.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

(59) Відповідно до пункту 1.10 Статуту, Харківський зоопарк є юридичною особою, має відокремлене майно, самостійний баланс, круглу печатку з художнім зображенням, штампи, фірмовий бланк, поточні, реєстраційні та інші (у тому числі валютні) рахунки в Управлінні Державної казначейської служби України у м. Харкові Харківської області, банківських установах, емблеми та товарні знаки.

(60) Пунктом 1.11 Статуту встановлено, що Харківський зоопарк є неприбутковою організацією у сфері культури, яка здійснює діяльність, визначену законодавством України, і відповідає критеріям неприбутковості.

(61) Відповідно до пункту 2.5 Статуту, Харківський зоопарк здійснює свою діяльність на основі бюджетного фінансування, може надавати платні послуги і займатися фінансово-господарською діяльністю самостійно на підставі господарчих договорів з юридичними особами та фізичними особами.

- (62) Відповідно до інформації, що міститься в Інвестиційному проекті, після реконструкції Харківський зоопарк буде отримувати такі доходи: від реалізації квитків у океанаріум; від реалізації сувенірної продукції; від використання майданчиків; від діяльності кафе; від орендних платежів крамничок; від здачі в оренду рекламної площі; від здачі в оренду площ зоопарку як локації для проведення квестів; від проведення квестів власними зусиллями; від інстабуксу; від мобільного додатку; від просвітницької діяльності.
- (63) Відповідно до інформації, доданої до Повідомлення, рахунки Харківського зоопарку розподілено щодо видів діяльності: фінансова підтримка надходить на рахунок, який відкрито в Управлінні державної казначейської служби України у місті Харкові Харківської області; кошти, що надходять від господарської діяльності зоопарку, зараховуються на рахунок, відкритий в акціонерному товаристві комерційний банк «Приватбанк».
- (64) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.
- (65) Отримувач підтримки – Харківський зоопарк є суб'єктом господарювання у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (66) Відповідно до інформації, наданої в Повідомленні, підтримка Харківському зоопарку надаватиметься за рахунок бюджету міста Харкова, тобто за рахунок місцевих ресурсів, у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.3. Створення переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (67) Повідомлена підтримка спрямована на фінансування чітко визначеного суб'єкта господарювання, який провадить господарську діяльність за КВЕД 91.04 функціонування ботанічних садів, зоопарків і природних заповідників. Отже, підтримка спрямована на окремі види господарської діяльності.
- (68) Підтримка спрямована на покриття операційних витрат на період реконструкції Харківського зоопарку (виплата заробітної плати працівникам; придбання та доставка кормів; придбання медикаментів, вакцин, інших засобів ветеринарного обслуговування; оплата комунальних послуг та енергоносіїв) та інвестиційних витрат для реконструкції Харківського зоопарку, тобто отримувач підтримки звільняється від звичайних витрат, які б здійснював суб'єкт господарювання, що провадить аналогічну господарську діяльність за звичайних ринкових умов, тобто без втручання держави.

5.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (69) Як зазначено вище, Харківський зоопарк отримує переваги в результаті надання повідомленої підтримки, що відповідно покращує його конкурентну позицію, порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність та які не отримують такої підтримки. Отже, повідомлена підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

5.5. Віднесення повідомленої фінансової підтримки до державної допомоги

(70) Враховуючи викладене, підтримка суб'єкту господарювання – Харківському зоопарку за рахунок місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для провадження окремих видів господарської діяльності, а отже, є державною допомогою у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

6. ОЦІНКА ДОПУСТИМОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

6.1. Діяльність у сфері культури та збереження культурної спадщини

(71) За інформацією, що міститься у Повідомленні, Харківський зоопарк, який засновано у 1895 році, був першим на території України і належить до числа найстаріших зоопарків Європи. Зооколекція Харківського зоопарку є однією з найбільших і цінних в Україні. Вона включає рідкісні і зникаючі види тварин, які занесені до Міжнародної Червоної книги і Червоної книги України. Більшість приміщень Харківського зоопарку побудована на початку минулого сторіччя. Тривалий час експлуатації Харківського зоопарку без виконання комплексних робіт із ремонту і реконструкції зумовило моральний та фізичний знос основної частини експозиційних об'єктів та інженерної інфраструктури, а також до невиправданого ризику в процесі організації роботи обслуговуючого персоналу.

(72) Рішенням проблеми має стати повна реконструкція Харківського зоопарку, впровадження сучасних технологій і форм експозиції тварин, які відповідають європейським вимогам, у тому числі шляхом створення тематичних експозицій за географічною ознакою.

(73) Відповідно до розділу I Статуту, Харківський зоопарк входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення та використання. Харківський зоопарк є зоопарком загальнодержавного значення. Харківський зоопарк є неприбутковою організацією у сфері культури, яка здійснює діяльність, визначену законодавством України і відповідає критеріям неприбутковості.

6.2. Вплив на конкуренцію

(74) За інформацією, поданою у Повідомленні, на території міста Харкова відсутні інші зоопарки. Харківський зоопарк є єдиним зоопарком на території міста Харкова, його діяльність спрямована на задоволення культурних та соціальних потреб населення міста Харкова. Отже, спотворення або загроза спотворення конкуренції обмежується місцевим рівнем. Відтак, вплив державної допомоги на конкуренцію є неістотним.

(75) Згідно з інформацією, доданою до Повідомлення, найближчі зоопарки знаходяться в місті Черкаси та в місті Києві.

6.3. Мета (ціль) державної допомоги

(76) За інформацією, поданою у Повідомленні, Харківський зоопарк є зоопарком загальнодержавного значення, входить до складу природно-заповідного фонду України, є неприбутковою організацією у сфері культури, державна допомога спрямована на оновлення та розвиток Харківського зоопарку шляхом здійснення його повної

реконструкції, створення умов утримання тварин, які відповідають європейським і світовим стандартам, збереження та примноження зооколекції, підвищення привабливості Харківського зоопарку для мешканців і гостей міста Харкова.

(77) Державна допомога надається для цілей, що відповідають положенням частини першої статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та положенням статті 262 Угоди про асоціацію.

6.4. Отримувач державної допомоги

(78) Відповідно до наданої в Повідомленні інформації, державна допомога спрямована суб'єкту господарювання, що здійснює діяльність із задоволення культурних потреб населення міста Харкова.

6.5. Форма державної допомоги

(79) Відповідно до наданої у Повідомленні інформації, державна допомога Харківському зоопарку надається у формі:

- операційної допомоги для покриття поточних витрат під час реконструкції;
- інвестиційної допомоги на реконструкцію та закупівлю.

6.6. Обсяг державної допомоги, що може бути наданий отримувачу

(80) Відповідно до наданої в Повідомленні інформації, державна допомога запланована для покриття таких витрат:

- Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) у сумі 65 000,0 тис. грн для покриття: витрат на виплату заробітної плати працівникам організації, які з виробничої необхідності працюють на час здійснення повної реконструкції Харківського зоопарку, та сплату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування; на придбання та доставку кормів; на придбання медикаментів, вакцин, інших засобів ветеринарного обслуговування; на оплату комунальних послуг та енергоносіїв; на оплату інших послуг (ветеринарні послуги, вивіз сміття, ремонт обладнання, обслуговування газового обладнання тощо); на оплату членських внесків Харківського зоопарку до міжнародних організацій Species 360 (міжнародна система інформації видів та EAZA (Європейська асоціація зоопарків та акваріумів).
- Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям) у сумі 1 972 510,54 тис. грн для покриття витрат, пов'язаних із будівництвом та реконструкцією об'єктів Харківського зоопарку, придбання обладнання і предметів довгострокового користування.
- Внески до статутного капіталу у сумі 80 000,0 тис. грн для покриття витрат на придбання техніки, механізмів, засобів малої механізації, задіяних в утриманні Харківського зоопарку.

(81) Враховуючи викладене, державна допомога відповідає сумі, необхідної для покриття операційних витрат на період реконструкції Харківського зоопарку. Також державна допомога відповідає сумі, необхідної для покриття інвестиційних витрат.

(82) Слід зазначити, що 97,5 % площі Харківського зоопарку щорічно буде використовуватись для культурних цілей після реалізації інвестиційного проекту.

7. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (83) Підсумовуючи вищенаведене, Повідомлення та додаткову інформацію до Повідомлення, отримувачем підтримки є Харківський зоопарк, який входить до складу природно-заповідного фонду України, охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, відтворення та використання. Харківський зоопарк є зоопарком загальнодержавного значення, є неприбутковою організацією у сфері культури, яка здійснює діяльність, визначену законодавством України і відповідає критеріям неприбутковості. При цьому за рахунок коштів бюджету міста Харкова здійснюється фінансування господарської діяльності Харківського зоопарку, що може загрожувати спотворенням конкуренції, створюючи переваги для провадження Харківським зоопарком окремих видів господарської діяльності. Отже, вказана в Повідомленні підтримка є державною допомогою.
- (84) При цьому умови, за яких повідомлена державна допомога надаватиметься Харківському зоопарку, відповідають положенням статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», частини третьої статті 262 Угоди про асоціацію.
- (85) Відповідно до пункту 3 частини сьомої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» за результатами розгляду справи про державну допомогу Уповноважений орган приймає рішення щодо допустимості нової державної допомоги для конкуренції за умови виконання надавачем та отримувачами державної допомоги встановлених Уповноваженим органом зобов'язань.
- (86) На подання з попередніми висновками від 13.12.2018 № 500-26.15/40-18/466-спр (далі – Подання) Департаментом комунального господарства Харківської міської ради листом від 14.12.2018 № 5788/0/16-18 (вх. № 5-01/15196 від 14.12.2018) повідомлено про відсутність заперечень та зауважень до Подання.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», пунктом 1 розділу IX Порядку розгляду справ про державну допомогу суб'єктам господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12 квітня 2016 року № 8-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 травня 2016 року за № 686/28816, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Визнати, що підтримка (фінансування), яку буде надавати Департамент комунального господарства Харківської міської ради комунальній організації «Харківський зоологічний парк» відповідно до рішення 17 сесії Харківської міської ради 7 скликання від 20.12.2017 № 946/17 «Про затвердження Міської програми оновлення та розвитку Харківського зоопарку на 2018-2022 рр», у сумі 2 117 510,54 тис. грн,

з них:

- субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) – 65 000,0 тис. грн;
- капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям) – 1 972 510, 54 тис. грн;
- внески до статутного капіталу – 80 000,0 тис. грн,

на період з 01.01.2019 по 31.12.2022 є допустимою державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», за умови виконання отримувачем державної допомоги такого зобов'язання.

Отримувач державної допомоги після реалізації інвестиційного проекту, у разі надходження прибутків від використання інфраструктури, що буде створена за рахунок інвестиційної державної допомоги, зобов'язаний відшкодувати обсяг інвестиційної державної допомоги за рахунок майбутніх прибутків.

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬСВ